

Hørings svar til NVE

SKL – søknad av 16. nov. 2017 om bygging av kraftverk i Opo, Odda kommune.

«**Den varig verna elvejuvelen Opo i sentrum**», Oddas ordfører Roald Aga Haug i Sommaravisa 2017 – Hardanger Folkeblad.

SKL har nå presentert sitt forslag for utbygging av Opo. For alle oss som er glad i denne elvejuvelen, må det innrømmes at dette på mange måter oppfattes som en skremmende lesing. De negative konsekvensene mange i Odda hadde sett for seg, er blitt mye verre. Elvejuvelen forsvinner for alltid, sildrebekken Opo tar over.

FLOMSIKRING

Sikringsarbeidet langs Opo

NVE har gjort en formidabel jobb med å sikre Opo. Ved alle de spesielt flomutsatte områdene er det bygd store natursteins- eller betongmurer. Ved Hjøllø virker faktisk sikringstiltakene noe overdimensjonerte, men ingen kritikk av den grunn. Elveløpet er nå utformet slik at det tåler en flom som er mye større enn flommen i 2014. Dette er noe en trygt kan slå fast, spesielt med tanke på at de mest utsatte husene nå er borte. Ingen kan spå noe om kommende nedbørmengder og flommer, men det er forståelig at en må ta høyde for at dette er noe som kan øke i fremtiden. Nedjusteringen av flommen i 2014 fra 780 m³/sek. til 571 m³/sek., viser jo at til og med på historiske data er det stor grad av usikkerhet. NVE bør likevel kunne føle seg trygg på at Opo og Odda sentrum nå er sikret mot flomskader på boliger og andre bygg. Mindre utrasinger enkelte steder (jord/stein) ved en kommende storflom er noe vi bare må leve med.

Flomsikring av Sandvin og Hildal

Slik jeg leser rapporten fra SKL, kan ikke omsøkte tiltak sies å gi fullgod sikring oppover Oddadalen. «**Tiltaket gjev inga flaumregulering av Storelva, og tiltaket sikrar difor ikkje mot flaum der Storelva aleine går ut over sine breidder.**» (SKL). Tiltaket vil gi best flombeskyttelse for de som bor på Sandvin, dette fordi Sandvinvatnet ikke vil stige like mye som før ved en ny flom. Denne dempingeffekten er borte ved Hildal, og andre tiltak må her vurderes.

Flomsikring - et statlig ansvar.

SKL sitt tiltak har en kostnad på rundt 600 mill. kr. Det virker helt meningsløst å bruke slike summer på et prosjekt som er unødvendig for Opo (Odda sentrum) sin del, og som heller ikke sikrer Hildal. Da må en heller se på andre løsninger som sikrer bosettingen oppover Oddadalen.

I vårt distrikt er vi dessverre vant med naturkatastrofer. Vi har hatt vår del av flommer (ikke bare Opo og Oddadalen), ras, og snøskred. Spesielt var rasvinteren 1993 ille, da gikk det i tillegg liv. Den rassikringen som Odda kommune i ettertid igangsatte, fikk selvfølgelig statlig støtte. Det virker derfor mer enn underlig at flomsikring nå skal baseres på at et kraftselskap (SKL) skal gjøre det utfra hva som måtte lønne seg.

I vårt distrikt har vi flere veger som skal sikres. Deildo (mellom Odda og Lofthus) sikres nå for over 400 mill.kr. Den relativt nye Folgefonntunnelen, åpnet i 2001, må nå sikres for 550 mill.kr. Dette ifølge avdelingsdirektør Olav Finne i Statens Vegvesen. En må ha lov til å spørre seg hvorfor sikring av veger er et selvfølgelig statlig ansvar, mens det å sikre ei elv ikke er det. Dette blir spesielt uforståelig med tanke på at Odda er en av landets største kraftkommuner, og har bidratt med milliarder av kw og kroner til fellesskapet. Det har ført til at vi bare har Opo vassdraget igjen som noenlunde urørt.

OPO - ELVEJUVELEN I ODDA

Oddadalen er kjent som Fossenes dal. Ofte er det Låtefoss som blir trukket fram som den mest spektakulære, men det er nok fordi «kongefossen» Eidesfossen i Opo har vært noe utilgjengelig og bortgjemt for folk flest. Odda Smelteverk har i tillegg vært en barriere for deler av utsynet til elva. Likevel har Opo alltid vært et sentralt og viktig landskapselement i Odda, Opo er på en måte Odda. Sikringsarbeidet som nå blir gjort, gjør elva mer tilgjengelig. Det er svært positivt.

I mange år har det i Odda vært et stort ønske om å lage en tursti langs Opo, fra Sørfjorden og opp til Sandvinvatnet. Nå lager NVE denne stien, i sammenheng med flomsikringsarbeidet langs Opo. Når denne blir åpnet, vil det åpne seg en ny «verden» for turglade oddinger. I tillegg er dette også noe som kommer til å bli svært viktig i kommunens reiselivssatsing. Det er synet av elva som vil gjøre denne strekningen

spektakulær. Her har vi ei stor og flott elv med rolige og breie partier, og med den frådende Eidesfossen øverst oppe. En kraftutbygging med en minstevannføring som SKL foreslår, vil helt ødelegge dette. Elveløpet framstår nå som svært stort, både i bredde og dybde. Det skal mye vann til for å gi et inntrykk av ei levende elv. Opo vil i fremtiden, etter en eventuell kraftutbygging, framstå som en liten sildrebekk. Dette vil bli tydelig synlig i hele elveløpet, men mest tydelig i den øverste delen.

Forslått minstevannføring

Alle i Odda som har vært motstandere/skeptiske til SKL sin kraftutbygging, har stort sett vært det på grunn av konsekvensene for Opo. At minstevannføringen for Opo skulle bli så liten som SKI nå forslår, hadde likevel ingen kunne forstilt seg. Vi vet at i noen kalde vinteruker kan Opo ha en vannføring på +- 5 m³/sek. At dette nå skal bli normen i nærmere et halvt år, er fullstendig uakseptabelt. Enda verre er det at det i resten av året skal renne mellom 10 og 15 m³/sek. med enkelte flomtopper på 20 m³/sek. Den flotte og unike Eidesfossen forsvinner for alltid. Vi vil knapt se vann i elva for bare stein. Vedlagte bilder viser hvilken katastrofe dette er for synsinntrykket av elva.

FOLKEMENINGEN

Det har ikke vært noen folkeavstemning om SKL sin utbygging i Odda. 9. juni 2015 skriver Hardanger Folkeblad: ***Elin Sandvin og Einar Riise fra Arbeidsgruppa for flomsikring i Oddadalen krever både strakstiltak, som opprensning og fjerning av masse ved utløpet av Sandvinsvatnet og permanente tiltak. Her har de foreslått en kulvert ved utløpet, som kan redusere flomtappen.*** Den 7. juli 2015 er det ny utvikling i saken. Ordfører John Opdal ønsker da å bygge en flomtunnel og et kraftverk i Opo for å regulere vannstanden i Sandvinvatnet. Dette fikk full politisk tilslutning i Odda. Dermed var på mange måter løpet kjørt, alt fokus ble etter dette på en kraftverksløsning.

Likevel tok det ikke langt tid før det ble klart at det var og er en betydelig motstand blant folk i Odda mot denne utbyggingen. Denne motstanden er stadig økende. Kommunestyret er ikke lenger enstemmig i sin holdning. 7 kommunestyrerepresentanter går nå imot. En underskriftkampanje som sier Ja til flomsikring, men nei til kraftutbygging, har fått over 800 underskrifter. Jeg våger den påstanden slik jeg tolker stemningen i Odda nå, at et flertall /eventuelt et stort

mindretall av Oddas befolkning ikke synes noe om SKL sine planer. Vi ønsker ei levende elv. Vi ønsker å beholde elvejuvelen vår.

KONKLUSJON

Opo er etter min mening godt nok sikret, Sandvin og Hildal må sikres på en annen måte enn ved en ødeleggende kraftutbygging.

SKL sin løsning vil ha store negative konsekvenser for Odda. Her pekes på noen:

- Elvejuvelen Opo forsvinner og blir erstattet av sildrebekken Opo
- Mye av gleden og stolthet ved å bo i Odda forsvinner, dette skaper fortvilelse og forbitrelse.
- Tiltaket vil ødelegge for framtidig reiselivssatsing. Odda trenger omstilling og nye arbeidsplasser. Ei levende elv med en spektakulær elvepromenade vil være gull verdt i den sammenheng.
- Odda vil bli mindre attraktivt for framtidige tilflyttere. Uten tilflytting dør Odda. De beste ambassadørene for Odda er de som allerede bor her. Misfornøyde innbyggere er ikke gode ambassadører.
- Tiltaket vil ødelegge for laksen.
- Det kan ikke utelukke at tiltaket vil føre til oppvirvling av forurensa bunnmasser i havnebassenget, med påfølgende økt forurensing

Bilder

10 m³/sek

15m³/sek

10 m³/sek